

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/148/2019
Identifikačné číslo spisu: 7216214305
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7216214305.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ KRÁSNA PRI JAZERE spol. s r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 13, IČO: 43 878 296, a 2/ URB Krásna s.r.o., so sídlom v Košiciach, Postupimská 5, IČO: 47 246 693, zastúpených advokátskou kanceláriou GOREJ Legal, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Krmanova 14, IČO: 47 231 939, proti žalovanej Bazcom, a.s., so sídlom v Prahe, Náměstí Míru 820/9, Česká republika, IČO: 27 397 050, zastúpenej BBH advokátskou kanceláriou, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Suché mýto 1, IČO: 36 713 066, o určenie, že žalovaný nie je záložným veriteľom a nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12C/305/2016 o dovolaní žalobkýň proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. decembra 2018 sp. zn. 6Co/29/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyne sa žalobou vo veci samej domáhali určenia, že žalovaná nie je záložným veriteľom žalobkýň a nemá záložné právo k v žalobe bližšie špecifikovaným nehnuteľnostiam, ktorého vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Košice číslo Y. z 24. júla 2012. Okresný súd Košice II rozsudkom z 28. februára 2017, č. k. 12C/305/2016-252 žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa 1/ je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností vedených na LV č. XXXX katastrálne územie F., obec F., okres F., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/1. Žalobkyne sú podielové spoluvlastníčky pozemkov zapísaných na LV č. XXXX katastrálne územie F., obec F., katastrálne územie F., so spoluvlastníckym podielom žalobkyne 1/ vo veľkosti 2/12 a žalobkyne 2/ vo veľkosti 10/12. Zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 20. júna 2012 mal súd preukázané, že Metropolitné sporiteľné družstvo ako záložný veriteľ a BYTY KRASNA spol. s r.o. ako záložca 1/ a KRÁSNA PRI JAZERE spol. s r.o. ako záložca 2/, uzatvorili Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti podľa § 152 a nasl. Občianskeho zákonníka. Predmetnou zmluvou záložcovia zriadili záložné právo na záloh špecifikovaný v

článku II. zmluvy (nehnutelnosti vo vlastníctve záložcov) za účelom zabezpečenia a uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa voči spoločnosti TOPLIMO cz, s.r.o. (dlžník), zo Zmluvy o úvere č. 507134024 zo dňa 7. júna 2012, na základe ktorej sa spoločnosť TOPLIMO cz, s.r.o. ako dlžník zaviazala splatiť záložnému veriteľovi poskytnutý úver vo výške 90.000.000,- Kč spolu s príslušenstvom (č. I. III. zmluvy o zriadení záložného práva). Zo zmluvy o úvere č. 507134024 zo dňa 7. júna 2012 vyplynulo, že Metropolitné sporiteľné družstvo ako veriteľ poskytol spoločnosti TOPLIMO cz, s.r.o. ako dlžníkovi úver vo výške 90.000.000,- Kč. Z článku II predmetnej zmluvy vyplýva, že sa jednalo o podnikateľský úver, pričom účelom úveru bolo prevádzkové financovanie spoločnosti DRINK POINT, a.s., so sídlom Pod kalváriou 159, Topoľčany. V článku III. bod 4 zmluvy o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a spoločnosťou TOPLIMO cz, s.r.o. bolo dojednané, že „klient je oprávnen čerpať Úver dle této Smlouvy, budou-li splněny všechny podmínky čerpání uvedené v této Smlouvě (t. j. včetně podmínek uvedených v Úvěrových obchodních podmínkách), včetně níže uvedených podmínek". Jednou z podmienok čerpania úveru podľa písm. e/ tejto zmluvy bolo, že klient predloží návrhy na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam uvedeným v článku III. Ďalšou podmienkou podľa bodu 4 písm. f) zmluvy bolo, že „klient je oprávnen čerpať úver, ak klient předložil Smlouvu o půjčce (úvěru) uzavřenou se společností DRINK POINT a.s., IČO: 31 375 103, se sídlem Pod Kalváriou 159, PSČ 955 14, Topoľčany na částku odpovídající výši úveru". Aplikujúc § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobkýň na tejto určovacej žalobe je preukázaný, nakoľko bez tohto určenia by bolo ich právne postavenie neisté. Základnou skutočnosťou, ktorá je medzi stranami sporná, je to, či zmluva o úvere uzatvorená medzi Metropolitným sporiteľným družstvom ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou TOPLIMO cz, s.r.o. ako dlžníkom, zo dňa 7. júna 2012, je platná resp. neplatná. Výhodnotením vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere je platná. Dôvodil, že v zmysle § 497 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, je zmluva o úvere konsenzuálnym právnym úkonom, ktorý je platný v okamihu, keď sa zmluvné strany dohodli na podstatných náležitostiach zmluvy, ktorými sú dohoda zmluvných strán o poskytnutí peňažných prostriedkov na požiadanie dlžníka a dohoda o úrokoch za poskytnutie úveru. Zdôraznil, že pokiaľ aj veriteľ nespĺnil podmienku čerpania úveru, nespôsobilo to neplatnosť zmluvy o úvere. Medzi sporovými stranami nie je sporné, že úver zo strany TOPLIMO cz, s.r.o. bol čerpaný, preto ak TOPLIMO cz, s.r.o. aj nespĺnila podmienku čerpania úveru (predloženie platnej zmluvy medzi ňou a spoločnosťou DRINK POINT, a.s.), nespôsobilo to neplatnosť zmluvy o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a TOPLIMO cz, s.r.o., ale len to, že Metropolitné sporiteľné družstvo na tejto podmienke netrvalo a úver napriek tomu TOPLIMU cz, s.r.o. poskytlo. K právnej argumentácii žalobcu, že zmluva o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a TOPLIMO, cz, s.r.o. je neplatná podľa ust. § 39 Obchodného zákonníka pre obchádzanie ust. § 196a Obchodného zákonníka súd uviedol, že pôvodný úverový vzťah vznikol medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a TOPLIMO cz, s.r.o. Je na žalobcovi, aby preukázal tak úmysel Metropolitného sporiteľného družstva ako aj spoločnosti TOPLIMO cz, s.r.o. obísť § 196a ods. 1, 2 Obchodného zákonníka. Pokiaľ ide o právnu argumentáciu, že finančné prostriedky z úveru boli v skutočnosti určené pre spoločnosť DRINK POINT, a.s., ktorá nebola v rozhodnom čase členom Metropolitného sporiteľného družstva, vyvodil záver, že v prípade, že zákonný zákaz smeruje voči jednej zo zmluvných strán, treba zmluvu považovať za neplatnú len výnimočne, pokiaľ by to nebolo zlučiteľné so zmyslom alebo účelom daného zákona. V danom prípade vychádzal z úvahy, že aj keby Metropolitné sporiteľné družstvo poskytlo úver priamo spoločnosti DRINK POINT, a. s. ktorá nebola jej členom, porušilo by tým ustanovenia § 1 ods. 2 písm. b/ Zákona č. 87/1995 Sb., t. j. verejno-právneho predpisu a podľa tohto predpisu by malo byť sankcionované pokutou, bez toho aby toto porušenie samo o sebe spôsobilo bez ďalšieho neplatnosť zmluvy uzatvorenej podľa súkromnoprávneho predpisu (Obchodný zákonník). V súkromnoprávnej sfére totiž platí zásada „pacta sunt servanda“ (zmluvy sa majú dodržiavať), preto aj ustanovenie o neplatnosti právneho úkonu pre rozpor so zákonom treba vykladať reštriktívne, nie extenzívne (nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 87/04 zo dňa 6. apríla 2005). Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že žalovaná sa na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej so spoločnosťou AB - CREDIT, a.s. ako postupcom, stala vlastníkom pohľadávky z predmetnej zmluvy o úvere. Nakoľko táto pohľadávka bola zabezpečená zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkýň 1/, 2/, spolu s predmetnou pohľadávkou naň bolo prevedené aj záložné právo túto pohľadávkou zabezpečujúce. Jednalo sa o záložné

právo zriadené zmluvou o záložnom práve uzatvorenou medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a pôvodným záložcom spoločnosťou BYTY KRASNA spol. s r.o. (ktorý predmetné nehnuteľnosti neskôr previedol na žalobkyňu 2/) a žalobkyňu 1/. K námietke žalobkyní, že podľa článku IV. bodu 1 záložnej zmluvy sa záložný veriteľ v prípade omeškania dlžníka s plnením zabezpečenej pohľadávky zaviazal písomne oznámiť uvedenú skutočnosť záložcom a poskytnúť im lehotu minimálne 30 dní pred začatím výkonu záložného práva na výkon oprávnenia záložcov plniť túto pohľadávku namiesto dlžníka, súd poukázal na to, že nedodržanie tejto povinnosti zo strany záložného veriteľa (žalovanej) nemalo žiaden vplyv na samotnú existenciu záložného práva. Napokon od oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (1. októbra 2013) do začatia výkonu záložného práva (20. mája 2016) uplynulo viac ako dva a pol roka, a teda záložcom nič nebránilo plniť pohľadávku zabezpečenú záložným právom za dlžníka. Oprávnenie na výkon záložného práva vyplýva priamo z Občianskeho zákonníka (§ 151j), kedy záložný veriteľ môže začať výkon záložného práva, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená. Je zrejmé, že pohľadávka zabezpečená záložným právom bola splatná ku dňu 1. októbra 2013, dňom nasledujúcim mohol záložný veriteľ začať výkon záložného práva.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyní rozsudkom z 11. decembra 2018 sp. zn. 6Co/29/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Vyzdvihol mimoriadne podrobné, presvedčivé, vecne správne a zákonu zodpovedajúce dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa v podstate stotožňuje. K odvolacím námietkam poukázal, že samotné žalobkyne považujú za správnu úvahu súdu prvej inštancie o tom, že podmienky uvedené v článku III. odsek 4 zmluvy o úvere je treba vnímať ako odkladacie podmienky v zmysle § 36 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na túto úvahu súd v odôvodnení rozsudku poukázal nielen na to, že jej nesplnenie nemá za následok neplatnosť zmluvy o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a spoločnosťou TOPLIMO cz, s.r.o., ale zároveň vyvodil záver, že ak spoločnosť TOPLIMO cz, s.r.o. aj nespĺnila podmienku čerpania úveru (predloženia platnej zmluvy medzi ním a spoločnosťou DRINK POINT, a.s.), nespôsobilo to neplatnosť zmluvy o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a spoločnosťou TOPLIMO cz, s.r.o., ale len to, že Metropolitné sporiteľné družstvo na tejto podmienke netrvalo a úver napriek tomu spoločnosti TOPLIMU cz, s.r.o. poskytlo, t. j. úver zo strany spoločnosti TOPLIMO cz, s.r.o. bol čerpaný a poskytnutie finančných prostriedkov od veriteľa (úverového) dlžníkovi (z úverovej zmluvy) vo výške úveru (dojednaného v úverovej zmluve) nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie na strane dlžníka. Uvedeným spôsobom sa teda jednoznačne vysporiadal s námietkou žalobkyní, pričom sa stotožňuje s týmto záverom súdu prvej inštancie. S poukazom na uvedené nebolo možné akceptovať ani námietku žalobkyní, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno o tom, že došlo k splneniu odkladacích podmienok uvedených v čl. III. odsek 4 písm. e/, f/ zmluvy o úvere. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku odvolateľiek týkajúcu sa nimi tvrdenej neplatnosti zmluvy o úvere podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (v znení účinnom do 31. decembra 2013) pre obchádzanie § 196a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodní zákonník (v znení účinnom do 31. decembra 2013), keďže finančné prostriedky z úveru boli v skutočnosti určené pre spoločnosť DRINK POINT, a. s., ktorá nebola v rozhodnom čase členom Metropolitného sporiteľného družstva, pričom družstvo ako sporiteľné mohlo v zmysle príslušných právnych predpisov poskytovať úver iba svojim členom. Súd prvej inštancie správne považoval za zásadnú otázku, či ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka treba považovať za sankciu za každý rozpor alebo nesúlad právneho úkonu so zákonom, zákonným zákazom alebo príkazom, a to najmä v prípadoch, kedy osobitný predpis nemá výslovné ustanovenie o následku rozporu daného úkonu so zákonom, teda nie je v ňom výslovne stanovená sankcia neplatnosti. Slovenská aj česká súdna prax dospela k takému výkladu § 39 Občianskeho zákonníka, že absolútnu neplatnosť právneho úkonu nespôsobuje každý rozpor so zákonom, ale len kvalifikovaný rozpor so zákonom, t. j. taký rozpor právneho úkonu so zákonom, ktorého následkom je buď spôsobenie ujmy inému (porušenie zákazu alterum non laedere), porušenie verejného poriadku alebo oba následky súčasne. Konceptia kvalifikovaného rozporu so zákonom je premietnutá do § 478 ods. 1 českého Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je právny úkon neplatný, ak odporuje zákonu a súčasne je niekomu na ujmu alebo zjavne narúša verejný poriadok. Podľa dôvodovej správy k §§ 478 - 483 návrhu českého Občianskeho zákonníka doktrína už dnes uznáva, že nie každé porušenie zákona vyvoláva neplatnosť prejavenej vôle. V danom prípade súd správne upriamil pozornosť na to, že zákon č. 87/1995 Sb. o spořitelních a úvěrních družstvech v § 1 ods. 2 písm. b/

umožňuje sporiteľnému družstvu poskytovať úvery svojim členom, avšak žiadne ustanovenie tohto zákona výslovne neustanovuje, že úverové zmluvy uzatvorené s nečlenom sporiteľného družstva by mali byť absolútne neplatné. Prekročenie podnikateľského oprávnenia neznamená bez ďalšieho neplatnosť takto urobených právnych konaní (§ 3a Obchodného zákonníka v znení účinnom v rozhodnom čase). Preto zmluvu o úvere medzi Metropolitným sporiteľným družstvom a spoločnosťou TOPLIMO, cz, s.r.o. nemožno považovať za úkon smerujúci k dôsledkom, ktoré sú výslovne zakázané, a neprípustnosť tohto právneho úkonu nemožno vyvodiť ani zo zmyslu a účelu zákonnej úpravy, ktorá sa naň vzťahuje. Žalovaná sa, na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej so spoločnosťou AB - CREDIT a. s. ako postupcom, stala vlastníkom pohľadávky z predmetnej zmluvy o úvere a nakoľko táto pohľadávka bola zabezpečená zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyň 1/ a 2/, spolu s predmetnou pohľadávkou na ňu bolo prevedené aj záložné právo zabezpečujúce túto pohľadávku.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V dovolaní uviedli, že za nesprávne právne posúdenie považujú posúdenie odvolacieho súdu pod bodom 56 v nadväznosti na ktoré uviedli, že za správne posúdenie považujú právne posúdenie uvedené pod bodom 8 dovolania, podľa ktorého: „Nakoľko nedošlo k splneniu všetkých odkladacích podmienok v zmysle článku III. Odsek 4 Zmluvy o úvere, plnenie poskytnuté dlžníkovi zo strany záložného veriteľa nie je možné považovať za čerpanie úveru, ale za bezdôvodné obohatenie na strane dlžníka. Vznik povinnosti záložného veriteľa poskytnúť úver a vznik práva dlžníka úver čerpať boli viazané na splnenie odkladacích podmienok, ktoré splnené neboli. Ak záložnému veriteľovi nevznikla povinnosť úver poskytnúť a dlžníkovi nevzniklo právo úver čerpať a napriek tomu došlo k poskytnutiu peňažných prostriedkov dlžníkovi, ide o plnenie bez právneho dôvodu.“ Ďalej namietali, že i právne posúdenie uvedené pod bodom 58 rozsudku odvolacieho súdu je nesprávne a za správne považujú posúdenie podľa ktorého: „...pre platnosť Zmluvy o úvere uzatvorenej medzi spoločnosťou dlžníka (TOPLIMO cz, s.r.o.) a DRINK POINT, a.s. dňa 7. júna 2012 sa vyžadoval predchádzajúci súhlas spoločnosti DRINK POINT, a.s., ako jediného spoločníka spoločnosti TOPLIMO cz, s.r.o., ktorý nemohol byť daný ipso facto len uzatvorením predmetnej zmluvy o úvere, nakoľko tým nie je splnená prinajmenšom podmienka, že súhlas musí predchádzať uzatvoreniu právneho úkonu“. Za nesprávne právne posúdenie považujú žalobkyne tiež odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v bodoch 61 až 64. Za správne posúdenie považujú také posúdenie, podľa ktorého je zmluva o úvere absolútne neplatným právnym úkonom, a to z dôvodov uvedených v bode 17 až 21 dovolania. V bodoch 17 až 21 dovolania uviedli, že: „... žalobcovia napokon pred súdmi nižších inštancií dôvodili, že žalovaný nie je majiteľom pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere aj z dôvodu, že táto je absolútne neplatným právnym úkonom pre obchádzanie zákona v zmysle § 39 českého občianskeho zákonníka (platného a účinného v rozhodnom období). Zákon, ku ktorého obchádzaniu došlo uzatvorením zmluvy o úvere, je zákon č. 87/1995 Sb. Spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona české národní rady č. 586/1992 Sb., o daních a příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Žalobcovia namietali, že podľa článku II. Odsek 2 Zmluvy o úvere mal byť úver dlžníkovi poskytnutý za účelom prevádzkového financovania spoločnosti DRINK POINT a.s.. Z uvedeného vyplýva, že od počiatku zmluvné strany zmluvy o úvere vedeli, že finančné prostriedky sa neposkytujú pre spoločnosť TOPLIMO cz, s.r.o., ale spoločnosti DRINK POINT a.s., ktorá poskytnutie úveru od záložného veriteľa nemohla legálne dosiahnuť. Záložný veriteľ (Metropolitní spořitelní družstvo) bol tzv. Družstevnou záložňou, ktorej fungovanie sa spravovalo ustanoveniami zákona o spořitelních a úvěrních družstvech cit.: „Povolení působit jak družstevní záložna (dále jen „povolení“) uděluje Česká národní banka (§ 2a) družstvu se sídlem v České republice k výkonu následujících činností: a) přijímání vkladů od svých členů a b) poskytování úvěrů svým členům.“ Spoločnosť DRINK POINT a.s. nebola členom družstva, preto ani nemohla žiadať záložného veriteľa o poskytnutie úveru. Preto ak záložný veriteľ chcel spoločnosti DRINK POINT a.s. poskytnúť úver, bol povinný si zriadiť pobočku na území Slovenskej republiky podľa § 2d odsek 1 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, podľa ktorého cit.: „Družstevní záložny jsou oprávněny zřídit pobočky na území jiného členského státu (dále jen „hostitelský stát“) a podnikat na jeho území v rozsahu povolení jen se souhlasem České národní banky“. K uvedenému však nedošlo. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že „uzatvorením zmluvy o úvere medzi Metropolitným spořitelním družstvom a spoločnosťou TOPLIMO cz, s.r.o. došlo k obchádzaniu zákona a tento právny úkon je s odkazom na ustanovenie § 39 českého občianskeho zákonníka (platného a účinného v rozhodnom období) neplatný.“

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, eventuálne zamietnuť a priznať náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

8. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

9. Pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zafinuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

10. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP má tiež osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a tiež 6Cdo/129/2017).

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

Relevanciu podľa tohto ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená.

13. I v danom prípade platí, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna), ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Navyše otázka musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

14. V danom prípade dovolateľky, zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, výslovne v dovolaní len podrobili kritike skutkové a právne závery súdov, predovšetkým súdu odvolacieho s odkazom na konkrétne state odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými nesúhlasia, s predložením vlastného právneho posúdenia veci, bez akéhokoľvek naformulovania právnej otázky, ktorá podľa ich presvedčenia ešte nebola odvolacím súdom riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Pri absencii položenia právnej otázky nie je možné z obsahu dovolania žalobkyni relevantným spôsobom ustáliť, v čom považujú rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k ním nastolenej právnej otázke za nesprávne (v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia) a ako mal odvolací súd podľa ich názoru nastolenú právnu otázku správne riešiť. Samotná polemika dovolateľiek s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia a len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, za vymedzením ktorých nenasleduje polozenie samotnej zásadnej právnej otázky, ktorú nie je možné z obsahu dovolania vymedziť, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s novou koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávneho predpisu - Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priečil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017).

15. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolací dôvod, ktorý dovolateľky uplatnili podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nie je daný.

16. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľiek uplatnené podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.